

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 37 (3199) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Férfias kiállítás

A férfi Credo impozáns gyűlést rendezett vasárnap, folyó hó 14-én. Megérdemli ez a gyűlés, hogy külön foglalkozzunk Nagyvárad mintegy 200 főt számláló férfi egyesületének hitvalló és magyar hazaszeretettől ízzó gyűlésével. A gyűlés előtt szent-áldozáson vettek részt az olasz plébánia templomban. Utána gyűlést tartottak, amelyen megtárgyalták a katolikus férfi fontos hivatását a mai nagy világégés idején. Mert egész férfit kívánunk a mai nehéz idők. olyan férfit, aki hivatásának teljes tudatában beleáll az idők sodrába és krisztusi szellemben alakítja életét. Ezek a férfiak tudatában vannak annak, hogy ma a kereszténység fennmaradásáért folyik a küzdelem és ádáz harc. Ott állunk a bolsevizmus elsöprő áradatával szemben, s sarló és kalapács kultúrát, családi otthont szétzúzó porlyával szemben. A tengely hivatásos vezetői kereszties háborút hirdettek, mert nagyon jól érzik, most a kereszténység léteért, fennmaradásáért vagy pusztulásáért folyik a harc. Nekünk magyaroknak itthon és a fronton egyaránt keményen ki kell vennünk a részünket ebből a harcból, mi Krisztusnak köszönhetjük, hogy még élünk, hogy magyarok lehetünk. Az igazi magyar élet Krisztus keresztjének tövéből indult el és mi magyarok valóban elmondhatjuk Nagy Konstantin nagy látomásának beteljesülését magyar életünkben. E jelben, a kereszt jelében győztünk és tettük nagyra hazánkat. Számunkra a kereszt mindig a lelki erő szimbóluma volt. Ha ránézünk a keresztre, lélekben megerősödünk. Le néztük a szenvedéseket, a megpróbáltatásokat, mert a kereszt mindig azt mondta nekünk, hogy nem méltó Krisztushoz, aki nem tud szenvedést emelt fővel elviselni. Nem méltó Krisztushoz, aki nem tudja népéért, ha kell életét feláldozni, mint Krisztus tette az ő népéért, az egész világért. Ezért tettük mindenüvé oda Krisztus keresztjét, hogy erre a hősi és mindent feledő és mindent — ha kell — életet is feláldozó magyar hivatásra figyelmeztessen bennünket. Oda tettük királyaink koronájára, hogy az első lépésnél, melyet a király a népe felé tesz, a keresztből áradó hősiességre figyelmeztessük őt és figyelmeztessük arra a kegyelemre is, melyet a kereszt szerzett számunkra s amely nélkül nem tudunk éretny magyar életet élni. Templomainkra, hivatalos helyiségeinkbe mindenüvé odaállítottuk a hősiesség szent szimbólumát. Értjük-e miért nem csüggedt a magyar ezer éven át és miért tudott feltámadni újból és újból, ha letaposták meg szívét. Ezért volt impozáns és megrendítő a Credo hitvalló férfainak kiállása a kereszt mellett a vasárnapi nagy gyűlésen.

Virág Jeromos

Olvadás kezdődött a keleti fronton

Mindent feltett a szovjet hadvezetőség a téli hadjárat lapjára. Teljesen elkészült az új német védelmi vonal. — A tavalyi téli védelmi vonalon állanak a németek

Rommel Tuniszban hadműveleteket kezdett

Zürichből jelentik: (B. T.) Egy svájci lap berlini tudósítója jelenti, hogy tegnap óta a keleti harctéren olvadás a hó. Ha a hőmérséklet nem süllyed ismét a fagypontra alá, akkor a harcsterületek eliszapodása hamarosan megakadályozza a nagyobb hadműveleteket. — Ebben az esetben a szovjet téli támadása hamarosan megakadna és hosszú hetekre megszűnne a szovjet csapatok nyomása. Berlinben ennek következtében értetődően nagy figyelemmel kísérik az oroszországi időjárás alakulását. Egy másik svájci lap berlini tudósítója a keleti harctér helyzetével foglalkozva azt jelenti, hogyha egyáltalán még lehetséges volt a szovjet katonai erőfeszítéseit fokozni, akkor ez a legutóbbi 24 órában bekövetkezett. A szovjet

csapatok újabb tartalékokkal és kiegészített egységekkel ismét erős támadásokat indítottak a harcok középpontjában. Ezek alapján általában az egész téli csata további súlyosbodását lehet megállapítani. Ugy látszik, hogy a bolsevisták az elkövetkezendő hetekben mindent feltesznek egy lapra. A német hadvezetés ezzel szemben arra törekszik, hogy rugalmas mozgóharcban, alkalmas ellentámadásokkal felőrölje a szovjet erejét. Berlinben pillanatnyilag még nem állapítják meg pontosan a német csapatok új arcvonalának helyét. Általában úgy tudják, hogy most nagyjából azt a vonalat tartják, amelyet az 1941—42. télceceata alkalmával elfoglaltak, illetve, amelyet a múlt év nyári támadás elején tartottak.

egyenesen Gafsa felé, a másik pedig Gafsaától 65 kilométernyire északkeletre Sidi Bou Zid felé indult meg. Az utóbbinak sikerült az amerikai állásokat áttörni. A másik német támadás, amelyben olasz kötelékek is harcolnak, a Gafsa vonalon fejlődött ki és olyan gyorsan halad előre, hogy a Gafsa körül levő amerikaiakat átkarolással fenyegeti.

Nem nyilatkoznak Amerikában Timosenko utjáról

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Hull államtitkár — mint az északamerikai híriroda közli — újságírók előtt kijelentette, hogy nem adhat felvilágosítást azokra a hírekre, amelyek szerint Timosenko szovjet tábornagy jelenleg utban van Washington felé.

Francia hadihajókat javítanak ki Amerikában

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat ezerrint a Richelieu francia csatahajó a Pentastique és a Terriblie francia cirkálók kíséretében hétfőn elhagyja Newyorkot és valószínűleg a keleti part egy másik kikötőjébe megy javítási munkálatok elvégzésére. A Montcalme francia cirkálót valószínűen a keleti part valamelyik kikötőjében fogják kijavítani.

Olasz lapok méltatják a honvédsereg vitézségét

Rómából jelentik: (MTI) A Messagero budapesti jelentést közöl, amelyben kiemeli, hogy a magyar csapatok a keleti arcvonalon számtalan esetben mutatták ki vitézségüket és felkészültségüket. Ismerteti azt a hadműveletet, amelyet a magyar csapatok Jány vezérezredes közvetlen parancsnoksága alatt hajtottak végre a keleti arcvonal egyik pontján és amelynek eredményeként áttörték azoknak a szovjet csapatoknak a bekerítőgyűrűjét, melyek német egyenruhába öltözve igyekeztek bekeríteni az első vonalban levő magyar csapatokat.

Elkészültek keleten az új erős védelmi állások

A Pest írja: Berlini illetékes katonai magyarázók nagy súlyt vetnek annak megállapítására, hogy a Donec kanyarulathatban a visszavonulás csak azután történt meg, amikor a megrövidített új erős vonalakban már teljesen elkészültek az állások. Ezeknek helyét természetesen érthető okokból nem közlik, hanem csak annyit mondanak, hogy a

visszavonulás meglehetősen messzenyúló részen történik. Lehetséges, hogy újabb elszakadó hadműveletek következnek, még pedig teljesen a német haditerv keretében. A visszavonulással előállott új helyzet rendkívül kedvező erőösszevonást tesz lehetővé a német védelem javára.

Sikerés támadásokat hajtottak végre a tengely erői amerikai állások ellen

Bernből jelentik: (B. T.) Algiri jelentés szerint a tengelycsapatok támadást indítottak a szövetségesek Tuniszban a Föld hágtól nyugatra levő állásai ellen. A támadást a tengely páncéloskötelékének egyik hadosztálya hajtotta végre. Ezt a vállalkozást más olasz és német kötelékek is támogatták. Az amerikaiak állásait két oldalról támadták és vasárnap este 6 óráig körülbelül 20 kilométer kiterjedésű területet nyertek. Ezzel az előnyomulással komolyan veszélyeztetik a Sbeitla mel-

lett levő amerikai állásokat. Legújabb hírek szerint is jelenleg heves harc folyik a tengely csapatok egy másik részén, amely Senedtól északra a dcmbokról északnyugati irányban indított támadást, szintén körülbelül 30 kilométerrel előbbre jutott. Algiriből a harcokról azt közlik, hogy a küzdelemben szövetséges részről főként amerikaiak vesznek részt és csak egészen kis mértékben brit csapatok szerepelnek ezen a szakaszon.

Rommel áttörte a tuniszi amerikai állásokat

Zürichből jelentik, hogy Tunisz déli részén Arnim és Rommel páncélos kötelékei tökéletes együttműködéssel két irányból intéztek támadást a Gafsa és a tengerpart között levő amerikai állások ellen. Az egyik német támadás

Rendelet a személyfelvonók használatáról

Nagyvárad thj. város polgármestere 4769/1943. kg. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. minisztérium 700/1943. M. E. számú rendelete alapján közlöm, hogy a személyfelvonót — teherfelvonó hiányában — tüzelőanyagként a II. vagy az ennél magasabb emeletre szállítása végett köznapokon reggel 7 és 10 óra között a bérbeadó, illetőleg az ingatlanlalnál magánjogilag rendelkezni jogosult személy beleegyezése nélkül is használni lehet.

Személyfelvonón a tüzelőanyagot csak zsákban, kosárban vagy az annak kihullását megakadályozó más tartályban szabad szállítani és a tüzelőanyagot szállító lakó köteles a személyfelvonó lehető kíméléséről, valamint az esetleg elhullott tüzelőanyag és szemét elszállításáról gondoskodni.

A felvonó kezelésére és hordképességére, valamint a felvonó használati díjára a személyfelvonóra vonatkozó általános szabályokat kell alkalmazni. Ezeknek a szabályoknak alkalmazásában 75 kg. tüzelőanyag szállítása egy személy szállításával esik egy tekintet alá.

Nagyvárad, 1943. február 15-én.

Dr. Varga László,
tanácsnok.

Csütörtökön szabadegyetemi előadás

Nagyvárad. Saját tud. A városi Népművelési Bizottság második félévi szabadegyetemi tanfolyamán csütörtöki előadását dr. Bárczi Géza debreceni egyetemi tanár „A magyar nyelv az európai nyelvek gyűrűjében” címen tart előadást. Vázolni fogja a magyar nyelvnek a honfoglalást megelőző történetét és honfoglaláskori képét. Majd az ország-alapítás folytán új környezetbe, megváltozott viszonyok közé jutott magyar nyelvnek a környező nyelvekhez való viszonyára tér át, főleg abból a szempontból, mit kapott a magyar nyelv az idegen nyelvektől és milyen mértékben örökölte meg az idegen hatások keresztülvételében eredeti műveltségét, színét, ramatát. Végül arra is kerít szót, hogy mit közönhetnek a környező nyelvek a magyar nyelv hatásának. Az előadás, a megszokott időben, délután 6 órakor kezdődik a városbáza díszteremben.

Napközi otthont létesítenek a Horthy István-telepen

Nagyvárad. Saját tud. A városi közjóléti szövetkezet hétfőn ülést tartott, amelyen különösen a Horthy István-telep ügyével foglalkoztak. Elhatározták, hogy a telepen, ahol tudvalevőleg negyven sokgyermekes család kapott lakást, napközi otthont létesítenek a erre a célra ideiglenesen az egyik ONCSA-lakást rendezik be, amelyet az egyik juttatott család nem vett igénybe. Elhatározták továbbá, hogy a telep környékén lévő földeket megvásárolják további házak építésének céljaira a felhatalmazta az igazgatóság a polgármestert, hogy a gazdákkal tárgyalásokat folytasson és az átvételi szerződéseket kösse meg.

Az igazgatóság letárgyalta ezután az 1942. évi mérleget, amely szerény tiszta jövedelmet mutat fel. Végül a közjóléti szövetkezet személyi kérdéseit tárgyalta le az igazgatóság s megállapította az 1943. évi üzlettervet, amelynek részletes letárgyalására 22-én új ülést tart.

Ujabb értékes ajándékokat juttatott egy biharmegyei község a sebesülteknek

A biharszentjánosi református nőszövetség gyűjtést rendezett a sebesült honvédek számára

A biharszentjánosi református nőszövetség megbízásából folyó hó 15-én, hétfőn délelőtt megjelent Szabó Gyula segédlelkész és az egyházközség gondnoka a Szent László gimnázium épületében működő hadikórházban és a Nőszövetség gyűjtésekként átadtak 1200 darab tojást, 3 papírzsák süteményt, nagyobb mennyiségű vaját, igen sok kéziszővést lepedőt, törülközőt, párnát és egy kibordó bort a református sebesült katonák orvacsora kiszolgáltatásához a következő kísérő sorokkal:

„Igaz hazafiai szeretettel és jó lélekkel küldjük gyógyulás kívánással a sebesült katonák részére, mint a biharszentjánosi református nőszö-

vetség tudományát. Így igyekszik falunk népe tehetségéhez mérten még a legszegényebb is kivenni részét az áldozatvállalásból és kötelességteljesítésből. Törölgetjük a könnyeket, köztöhetjük a sebeket, hogy el ne szeljedjen a magyar. Isten gyógyító erejét kívánva minden sebesült katonának, igaz szeretettel.”

Kötelességünknek tartottuk, hogy e nagylelkű adományt és a kísérő sorokat, mint áldozatos példaadást ideiktassuk. A biharszentjánosi református nőszövetség és vele együtt a falu népe úgy éreztük valóban sok könnyet töröl le és sok sebet gyógyít be e nagylelkű adományával.

Száz pengő pénzbüntetésre ítélték, mert „jószívűségéből” drágán merte a libát

Bogdáné alaposan begyult, amikor megtudta, hogy fegyházat is kaphatott volna

Nagyvárad. Saját tud. Bogdán Györgyné, Gyurkovits Regina árdragító visszavétel vétségével került a nagyváradai törvényszék dr. Gavallér László egyetemesbírája, mint uszorabíróság elé.

Bogdáné kihallgatása során elmondta, hogy sógoröjének akart a liba-eladáshoz segíteni. Bogdáné olyan szívvel-lélekkel segédkezett, hogy mind járt az első vevőtől kilogrammonként 5 pengő 30 fillért kért a hízott libáért holott a hízott liba kilójának 1942 decemberében, mikor ez történt 4 pengő 90 fillér volt a maximális ára.

— Nem akartam én vétetni, csak jószívűségéből tettem. — védekeztek a megrágt aszony — s nem gondoltam hogy

magamnak tesztek ezzel rosszat.

— Tudja-e, hogy három évi fogházis terjedhető büntetést ír elő a törvény ezért a „jószívűségért”? — teszi fel a bíró a kérdést.

— Jaj, nagyéagos bíró úr, ne teszék bezárni engem. Operáltak, beteg vagyok, meghalok én a börtönben. — fogja könyörgőre a dolgot Bogdáné, mikor látja, hogy komolyan bajba került. S köszönettel veszi tudomásul, mikor a bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével 100 pengő pénzbüntetésre ítéli. Az ügyészség azt is megengedte, hogy Bogdáné két részletben fizesse meg a 100 pengőt a „jószívű” aszonyn.

Kisgyűlést tartott Biharvármegye törvényhatósága

Nagyvárad. Saját tud. Bihar vármegye törvényhatósága kedd délelőtti tartotta rendes havi kisgyűlést dr. Csiffra Kálmán főispán elnöke alatt. Napirend előtt a főispán üdvözölte Markovits Kálmán bizottsági tagot abból az alkalomból, hogy felsőházi tagga neveztek ki. Az új felsőházi tag megköszönte az üdvözlést és válaszában kijelentette, hogy ez a megtiszteltetés Bihar vármegye gazdátársadalmát is éri, amelyet ő képvisel.

Napirenden a kisgyűlés 205 rendes és 32 póttárgysorozati pontot tárgyalta le, amelyek jelentős része községi tisztviselők karácsonyi és béhezérési segélyére és pótdíjmegállapításaira vonatkozik. Ezeket, kivéve néhány községet, amelyekben túlmagas pótdíj mellett sem áll elég költségvetési fedezet rendelkezésére, jóváhagyta a kisgyűlés.

A tárgysorozat kiemelkedőbb érdekességű pontjai a következők:

A fővárosban 100 ágvas és több vidéki városban 10—10 ágvas kollégium-

móka létesítenek olyan ifjak elhelyezésére, akik a faluvezetés munkáját fogják végezni. Az alispán javasolta, hogy Bihar vármegye 5000 pengős alapítvánnyal járuljon hozzá a fővárosi kollégium berendezési költségeihez és javaslatot a kisgyűlés magáévá tette.

Több község a zsirellátás biztosítása céljából 6—25 ezer pengős hitel igénybevitelét határozta el. Ezeket a határozatokat jóváhagyta a kisgyűlés.

Élcsd község 25 ezer pengő hozzájárulása; szavazott meg leventeothon építésére, de ezt a kisgyűlés az alispán javaslatára nem hagyta jóvá, azaz az indokolással, hogy leventeothonok építésének költségeit nem lehet a községi költségvetésből fedezni. Ugyanígy, döntést hozott a kisgyűlés ma községeknek leventeothonok építésére vonatkozó határozatával kapcsolatban is.

Füzfő az a kisgyűlési határozat, amely azzal az indokolással, hogy lit-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Egér a palotában.
BELVÁROSI: Szerelmi vihar.
KORONA: Zárt tárgyalás.
CASINO: Kádár kontra Kerekes.

jóvá, hogy Élcsd község 500 pengőt áldozz az ifjusági műkedvelők színpadának építésére.

Tinód község 3035 pengőt fordít a határában lévő területek erdősítésére. Erkecsd 46 ezer pengős költséggel községházát épít és a munkálatokat Jenev Gyula érmihályfalvai vállalkozónak adta ki. Margitta a római katolikus és a református egyházak támogatására 2000 pengőt fordít. Berettyószéplak a margittai kulturház építéséhez nem járul hozzá, viszont a katolikus iskolát 1943. évre 300 pengővel, a református iskolát pedig 1300 pengővel támogatja. Váradszőlős 2 ártézi kutat furat, egyenként 500 pengős költséggel. Mindezeket a határozatokat, helyenkint módosításokkal, jóváhagyta a kisgyűlés.

Sok községnek kisebb jelentőségű adminisztratív ügyében s különböző befektetési tárgyában hozott még döntést a kisgyűlés, amely délelőtt 10 órakor kezdődött és 12 órakor ért véget.

Makszem Domokosné vallomására kiderült, hogy Sas József hibája nagyobb egy mákszemnél

Nagyvárad. Saját tud. Sas József nagyváradai piaci árus 1942 november hó 21-én drágábban mérte a burgonyát, mint szabad lett volna. Hogy mennyivel adta drágábban, nehéz megállapítani, mert a bíróság előtt, úgy a vádlott, mint a tanúk zavarosan vallanak.

Sas József dr. Gavallér László egyetemesbíró, mint uszorabíróság előtt kijelentette: — Nem érzem magam bűnösnek, mert a maximális áron adtam, 26 fillért a burgonyát.

A bíróság erre elibe tárja a hivatalos rendeletet, amely szerint abban az időben, mikor a kérdéssé árdragítás történt, 23 fillér volt a burgonya kilója. Az árdragító piaci árus erre beismeri bűnöségét, azt azonban, hogy többet is kért volna az árúért 26 fillérnél, nem akarja bevallani.

A bíróság ezután Takács Miklós alkalmi munkást hallgatja ki, aki azt állítja, hogy 2 kiló burgonyát vett különként 46 fillért Sas Józseftől. Emellett akokri kitar, mikor a bíróság közli vele, hogy a piaci árus vallomása szerint három kiló krumplit vett. Mikor azonban arra is figyelmezteti a bíróság, hogy a vallomására esetleg esküt kell tennie és a hamis tanúzásért őt esztendőig terjedhető fogházis jár, egyszerűen eszébe jut, hogy csakugyan három kiló krumplit vett.

Makszem Domokosné, a másik tanu, nagyon terhelően vall. Elmondja, hogy két kiló burgonyát vett Sas Józseftől, aki 46 fillért követelt az árúért a ráadásul Takács Miklóst figyelmeztette, hogy: ne hozzon hozzá vevőket, mert könnyre senkinek sem ad, ő maga is negyvennégy fillért vásárolja a burgonyát. Ebből „mákszemnyit” sem enged.

A megtévedt piaci árus a végső szó jogán azt hozta még fel védelmére, hogy előzően katona volt s nem ismert pontosan az árakat.

Dr. Duthay István királyi ügyész egyrendheli folytatólagosan elkövetett árdragítás vétségéért emelt vádat fenntartotta. A bíróság végül is Sas Józsefet 150 pengő pénzbírságra ítélte. Az ítélet jogerős.

Nagy szótöbbséggel ismét Rytit választották meg Finnország államelnökévé

Novorosziiszk térségében továbbra is makacs harcok folynak. Megkezdődött a Vorosilovgrad környékén körülzárt bolsevisták megsemmisítése. Ber Gardane mellett könnyűszerrel visszaverték a tengelycsapatok a 8. angol hadsereg támadási kísérleteit

Helsinki. (MTI.) Rytit nagy szótöbbséggel újra megválasztották államelnökké. **Berlin. (MTI.):** Illetékes német helyről tájékoztatásul a következőket közlik: Berlinben meglepéssel vették tudomásul Rytit második megválasztását, bár az eredmény egyáltalán nem volt meglepetés. Berlini politikai körök felfogása szerint a Rytire leadott szavazatok túlnyomó többsége azt bizonyítja, hogy a finn nép továbbra is azokat az alapelveket és irányokat kívánja követni, amelyek előírják Finnországnak harcát szabadságáért és önállóságáért.

Megkezdtek a németek a Vorosilovgrad térségében körülzárt bolsevista erők megsemmisítését

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A hétfői hadijelentés kiegészítéséül közlik: A keleti arcvonalon a súlyos télcsapata nem csökkenő heveséggel tovább tart. Az ellenség tömeges ember és hadianyag bevetése arra készítette a német hadvezetést, hogy tervszerű arcvonal megrövidítés során a Donec kanyarban végrehajtsa Rosztov és Vorosilovgrad kiürítését. Az ideiglenes arcvonal megrövidítése a német hadvezetés számára nagyon is érezhető megtakarítást jelent emberben és hadianyagban. A legdélibb szárny összeszűkítése is jelentős megtakarításhoz vezetett. A Donec kanyar előreugró arcvonalszakaszainak pillanatnyi kiegyenlítése jelentős erő-többletet és tartalékot nyújt. Az arcvonal megrövidítése stratégiai előnyt jelent a védekező számára. A német hadvezetés a megrövidített arcvonalon a lehető legkevesebb emberrel kívánhatja az olvadás kezdetét és a szovjet előretörésének kimerülését anélkül, hogy tartalékot kellene igénybe venni.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A német és szövetséges csapatok tervszerű kitérő mozgólatai teljes rendben mentek végbe. Az arcvonal megrövidítése a reteszállások jelentős sűrítésére és mélyebb kialakítására vezetett. A novorosziiszk térségben, a Kubánvidék hídfője előtt a makacs harcok tovább tartottak. Egy bolsevista gyalogezredet a németek ellentámadással csaknem teljesen felmorzsolták. Német repülők Krasnodár térségében szétromboltak egy rendező pályaudvart. A Vorosilovgrad térségében átkarolt szovjet erőcsoport körülfűzése végbement, a körülzárt szovjet csapatok megsemmisítését megkezdtek. Szlavjanszk és Charkov között több szovjet lovasezred jelentős részét a német csapatok felmorzsolták.

Súlyos veszteséget szenvedtek a bolsevisták Orel térségében

Berlin. (MTI.) Mint a hadijelentés kiegészítéséül a Német Távirati Irodával közlik, a Donec középső szakaszán Charkovtól keletre és onnan tovább északra a legtöbb esetben mozgó és elhárító harcokra jellemző, hogy a szovjet csapatok egyik gyalogsági kötelékét, amely a német tá-

maszpontok között átzivárogya már napok óta befészkelődött az egyik, a szovjet hírszolgálat által elfoglaltnak jelzett városba, elszakították hátsó összeköttetéseiktől. Minthogy az ellenségnek a várost újra ki kell

üríteniök, ez a kötelék a pusztulásnak néz elébe. Eppen úgy rövidesen felszámolás előtt állanak több más „elfoglalt” helységben a német arcvonal mögötti területekre előrelendült bolsevista rohamosztagok is, amelyek részben csak zászlóaljnyi erejűek, vagy éppen csak egy ejtőernyős csapatrészt képviselnek.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonal északi szakaszán a szovjet gyengébb erőkkel támadott. Az előretörések a német védelmi rendszer előterében összeomlottak. A Ladoga-tó területén a német légi fegyvernem támadta a szovjet menekülő hadoszlop mozgólatait. Orel térségében a bolsevisták súlyos veszteségeket szenvedtek.

Kölcsönösen élénk felderítő tevékenység folyik a libiai-tuniszi arcvonalon

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat algiri jelentése szerint a szövetségesek tuniszi légierői felett **Cunningham** légügyi altábornagy veszi át a főparancsnokságot **Spaatz** amerikai tábornoknak alárendelve.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 996. közleménye: A libia-tuniszi arcvonalon kölcsönösen élénk felderítő tevékenység. Az ellenséges légierővel vívott heves párharcok során német vadászok II gépet lőttek le. Olasz bombavetők támadást intéztek Algir kikötőberendezései ellen. A bombázás kiterjedt tüzeket okozott. Vasárnap a késő esti órákban ellenséges gépek bombákat dobtak le Milánó városára és a lakóházakban nagy kárt okoztak. Eddigi megállapítások szerint 16 halott és

224 sebesült áldozata van a támadásnak. A léghárító ütegek két ellenséges négymotoros gépet lelőttek. Az ellenséges légierő támadta még Speziát. Itt a lakosság körében egy ember meghalt. 22 megsebesült.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Ber Gardane mellett a tengelycsapatok utóvédjei könnyűszerrel visszaverték az amerikai főparancsnokság alá helyezett 8 angol hadsereg megismételt, páncélosok támogatásával végrehajtott kísérleteit. Egyébként angol részről csak felderítő tevékenység folyt. Gyors német harcigépek vasárnap Ber Gardane vidékén angol gépkocsikat árasztottak el repeszbombákkal. Nagyobb tengely-kötélek éjjel-nappal bombázták Tripolisz kikötőjét. Olasz harcigépek bombázták Tobruk kikötőjét.

Kedvezően alakulnak a japánok újabb indított harcai

Tokió. (MTI.) A NTL jelenti: A japán csapatok hétfőn új hadműveletbe kezdtek a csungkingi csapatok ellen. A hadművelet a japánokra kedvezően alakul.

Hankau. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A japán expedíciós hadtest parancsnoksága közli, hogy a kínai

japán erők újabb támadást intéztek Csangkaisek csapata ellen Sanzi tartományban. — A támadás főként a Jangcetől északra, egyidejűen pedig a Nancsang övezetben és a Kiang-tótól délnyugatra is megindult. A közlemény szerint a hadműveletek Japánra kedvezően folynak.

Általános munkakötelezettséget akar bevezetni a francia kormány

Vichy. (MTI.) A Német TI jelenti: A hétfői minisztertanácsról kiadott közlemény a többi között ezeket mondja: A minisztertanács február 15-én **Pétain** államfő elnökletével ülést tartott. **Laval** kormányfő beszámolt a hadifoglalt első kontingensnek munkabevetéséről. A minisztertanács elhatározta az általános mu-

kakötelezettséget. Törvénytervezetet fogadtak el, amely a munkakötelezettséget kiterjeszti az 1920—22. évfolyamokhoz tartozó franciákra. Különleges rendszabályokat állapítottak meg, amelybe beszámítják a katonai szolgálatot és kötelező munkaszolgálatot. Az ezzel kapcsolatos kérdések intézésére főbizottságot létesítettek.

Megnyilt

RUZITSKA JÓZSEF és TÁRSA motorkerékpár és kerékpár szaküzlete az új nemzetközi országuton Fácán u. 40. Kül- és belföldi kerékpárok és alkatrészek. Csepel motorkerékpár alkatrészek. Motorkerékpár láncok minden méretben. Javítások, vétel, csere és eladás.

„Fekete Kéz”

A ponyvairodalom kiirtására nem ok nélkül vette fel a küzdelmet a kormány Mert még ma is hónapokkal, az erre vonatkozó rendelet megjelentése után, mikor már az ugynevezett nemes ponyvával is igyekeznek helyreállítani a lelkekben előidézett rombolásokat, kísértének a vörös álarcosok és a fekete kezek.

A Petőfi-utcán egy házat is megkörnyékezték a ponyvairodalom hatásának hullámai.

Az történet, hogy elvezetett a kapukulcs. Nem tudjuk pontosan a részleteket; értesülésünk szerint kidobták a háziak az ablakon egy hazaérkező családtagnak, aki azonban a légő sötétségben nem találta meg azt. Nagy gondban volt a ház népe, mert ha rendelkezett is tartalék-kapukulccsal, mégse biztonságos dolog idegen kézben tudni ilyesmit. Másnap tüvérték érte a terepet, de nem találták sehol.

Egy szép napon azután cédulát találtak a levélszekrényben, amelyre zavaros ákombákomokkal ezeket a szavakat rótták valaki:

Ha letesznek 20 fillért arra a helyre, amelyet én legjobbnak találok, visszaadom a kapukulcsot. — Fekete Kéz”.

Nagy volt a megdöbbenés. A Fekete Kézbe került a ház biztonsága. Összeült a családi tanács.

s azt határozták, hogy legegyszerűbb dolog meghozni ezt a 20 filléres áldozatot. De hol helyezték el a parancsolt összeget, hiszen a Fekete Kéz, talán azért, hogy növelje az izgatató titokzatoságot, amelybe burkolózott, nem jelölte meg pontosan a helyet. Vártak egy napot, kettőt, hátha a Fekete Kéz megkönyörül rajtuk s ad pontosabb utasítást. De a rejtelmes idegen nem jelentkezett többé.

Azóta, bármennyire igyekeznek is tréfás fölényességgel lefogni a dolgot, a Fekete Kéz vajon hogy belenyúlt a család nyugalmába. Minden bizonytalan neszre, minden határozatlan jelre figyelnék, s nevetve bár, de azért szívükben némi borzongással s az ismeretlen tekintély előtt való akaratlan meghajlással mondogatják:

— Itt a Fekete Kéz!
S hogy meddig fog tartani ez a bizonytalanság? Valószínűleg addig, amíg a Fekete Kéz irgalmat nem gyakorol és nem hajlandó kegyesen elfogadni a megriasztott családtól a kapupénz váltásdíjat, a lyukas hatást. (*)

Nagyvárad város legújabb térképe

nagy fali 2 P, kisebb színes 1 80 P kapható

AGYAR LAPOK kiadóhivatalában

„Magyarország sorsa és jövője összeforrt a tengelyhatalmak győzelmével vagy vereségével”

Kuriai megállapítás az angol rádióról egy zsidó főorvos ügyében

Oláh Emil, a gyulai közpórház zsidó főorvosa, valószínű hírtérjesztés vétségével vádoltan került az ottani törvényszék elé. Az ügyészség vádirata szerint ismerőseivel folytatott beszélgetés közben külpolitikai eseményekről is tárgyaltak és ezek során az angol rádió hírszolgálatára való hivatkozással legtöbbször azt hangoztatta, hogy a háború az úgynevezett szövetséges hatalmaknak a győzelmével végződik majd.

A törvényszék előtt Oláh Emil tagadta bűnösségét: lefolytatták a bizonyítást s ennek alapján 400 pengő pénzbüntetésre ítélték. A főorvos rémhírtérjesztési ügyével ezután a tábla foglalkozott, amely 800 pengőre emelte fel a büntetést. Legutóbb a kúria Soóky-tanácsa foglalkozott ezzel a bűnperrrel és a tábla ítéletét jogerőre emelte.

A kúria indokolásában a következő érdekes megállapításokat tette:

— „Bizonyításra nem szoruló köztudomású tény, hogy az angol rádió hírszolgálat az esetek túlnyomó részében valótlannak bizonyult. Tehát nyilvánvalóan valótlan az is, amit a vádlott arra hivatkozva kijelentett.

— Az pedig közismert tény, hogy Magyarország sorsa és jövője az érdekközösségnél fogva a háború első szakaszában közvetve a német-orosz háború kitörésétől kezdve pedig a legközvetlenebbül összeforrt a tengelyhatalmak győzelmével vagy vereségével.

A világháború végső kimenetelét tehát hazánkra nézve éppen nem közönyös.

— A vádlott orvos a kijelentésével a valótlannal hírtérjesztés vétségét elkövette és teljesen közönyös, hogy ő az angol rádió hírszolgálatából, vagy más forrásokból nyilatkozott, mert az általa terjesztett hír minden körülmények között valótlannal és a közrendet, vagy köznyugalmat pedig a hírforrásra való tekintet nélkül megzavarni alkalmas.

szolgálatából, vagy más forrásokból nyilatkozott, mert az általa terjesztett hír minden körülmények között valótlannal és a közrendet, vagy köznyugalmat pedig a hírforrásra való tekintet nélkül megzavarni alkalmas.

Megisméltődött Szombathelyen Máty Kovács Judit esete

Harmatviz helyett mérget ivott egy háztartási alkalmazott

Szombathelyről jelentik: Napokkal ezelőtt dr. Kerék József szombathelyi gazdasági felügyelő feljelentést tett a rendőrségen, amelyben elárta, hogy négy üveg „Harmatviz”-et hozatott a Hangya Fő-téri üzletéből. Az egyik üvegből Bukova Eszter nevű háztartási alkalmazottja ivott és utána annyira rosszul lett, hogy kórházba kellett szállítani.

A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a négy harmatvizes üveg mindegyike szabályszerűen le volt plombálva papírszalaggal. A Hangya vezetősége elismerte, hogy a négy üveget tőlük vették, de elhárítja magától a felelősséget, mert az üvegeket Pesten töltik és itt is plombálják. Még nem állapították meg, hogy harmatviz helyett milyen mérgező folyadék volt az üvegekben, amely esetleg tömegszerencsétlenséget is okozhatott volna.

A rendőrség a lefoglalt ásványvizes üvegeket az iratokkal együtt átadta az ügyészségnek.

15 napi fogházat kapott, mert a vonat előtt áthajtotta tehenét a vasuti töltésen

Nagyvárad. Saját tud. Könnyen végzetesé válható szerencsétlenséget idézhetett volna elő Antos József érselindó gazda gondatlansága. A gazda ugyan-

is semmivel sem törődve, felemelte a leeresztett sorompót és közvetlenül az egyik vonat érkezése előtt áthajtotta a tehenét a töltésen. A pályafelügyelő

feljelentése folytán Antos ellen büntető eljárás indult s a törvényszék vitéz Bíró Barna tanácsa a meggondolatlan embert most 15 napi fogházbüntetéssel sújtotta. Az ítélet jogerős.

Uj nagysikeü katonadal keüel fogalomba

Füredi Imre új katonadalt Fedák Sári fogja énekelni

Még emlékezetes az a bensőséges siker, amelyet Füredi Imrénél, a népszerű orvosköltőnek előbbi katonadala: „Ha vissza nem jövök” aratott a kívánságversenyeken Szlezky Zita előadásában. Akkor köztünk is ezt a szép dalt. Füredi Imre új katonadala arról szól, mit üzen az anya a fiának. „Édes fiam, kedves fiam Péter” a címe. Fedák Sári fogja énekelni gramofonlemezre. Füredi Imre írói név alatt egyik közismert, kitünő főorvosunk rejtőzik. Bizonyos, hogy ez a dal minden magyar katonaságra dala lesz. Ennek szövegét is közöljük:

Édes fiam, kedves fiam Péter,
Ézenek most a rádió átl.
Ahány mérföld, ahány kilométer.
Küldök annyi csókot és imát.
Édes fiam, kedves fiam Péter,
Tiszteltetek minden katonát.
Szép hazánkért harcolj vitézséggel
Ölel, csókol édes jó anyád.

Édes fiam, kedves fiam Péter,
Ne aggódj, mi itthon megvagyunk.
All a ház, a kert, az ól, a fészker.
S éjjel-nappal csak rád gondolunk.
Édes fiam, kedves fiam Péter,
Mindannyian védjük a hazát,
Mi itt könnyel, ti meg ott kint vérrel
Ölel, csókol édes jó anyád.

Édes fiam, kedves fiam Péter,
Az a kislány izeni, hogy vár.
Minden héten megkérdezi hetszer,
Merre van most az orosz határ.
Édes fiam, kedves fiam Péter,
Végezd te csak rendben a csatát.
Térjetek meg mind, mind dicsőséggel
Ölel, csókol édes jó anyád.

Keresztes Nád Gergely meggyógyul!

Írta: Pallay István

Igy nevezték Nád Gergelyék családját emberemlékezet óta. Keresztes Nád volt apja, nagyapja, dédapja, minden őse. Hogy honnan vették ezt a tisztességes nevet? A külső dűlőn volt egy darab földjük. Annak a végében állott négy sudár akác között egy fakereszt. Illetve nem is kereszt volt az, hanem tesület. A Megváltó lemezéből vágott képmásáról az időviszonlagosai már lemarták a színeket, csak bánatos arca és a lövisszóró fonadéka látszottak egészen élesen, mert az ölleles bádógosmester ernyő tornájában körítette ki a glóriát.

Tehát a külső dűlő keresztje volt a Nád-család nemesi levele. Igaz, hogy Nád Gergely a maga személyében már nem igen érdemelte meg ezt az előnevet, mert cseppet sem tartotta tiszteletben a keresztet, amit a talu hármely családja szívesen vallott volna magáénak. Nem csak hogy nem tartotta tiszteletben és nem ápolta illően, hanem többször még azt is ki merte ejteni a száján, hogy

elhordatja onnan, mert utjában van. Nem tud tőle komótosan fordulni az eke. Be is váltotta volna ígéretét régen, ha a négy szép akác nem tartotta volna vissza. Mert az árnyéket adott aratáskor s messzi földre ellátott, úgy hogy a népek ahhoz szabták tájékozódásukat, mondván: Keresztes Nád Gergely földjétől jobbra, vagy balra.

Valamikor régen még takaros kertés is óvta a keresztet, hogy oktanlan barmok ne dörzsölözzenek megszentelt tájába s jámbor nének legyen hová lerakni koszorúját, néhány szál virágát. Azt is beszéltek a faluba, hogy keresztjáró napokon stáció is volt a Nádék keresztje, de meg búcsúk is felkeresték ajtós éneklés és imádkozás közepette. Nád Gergely, a familia mostani feje vadított el mindenkit a környékről is, mert ünnepnapokon is kihajtott a földjére, sőt egyenesen ilyenkor állított ki a „keresztes” földre, hogy riogassa istentelenségével az ajtóskodókat.

A plébános úr egy darabig türe ez a helyke komisszát, de amikor egy vasárnapon ismét kiment Keresztes Nád Gergely a földjére szántani és etelőre a keresztet kötötte ki lovait, a felháborodás végigsepart a falun és a plébános is megalégtelte ezt az állapotot. Keresztes Nád Gergely nem járt ugyan templomba, de megmondták neki, hogy a plébános úr kitérdikálta. Azt is mondta, hogy nem érdemli meg a nevet és nem érdemli meg, hogy földjét ékesítse a kereszt szent tája. Meg azt, hogy Isten meg fogja büntetni gonoszságát. Az egész falu találgatta, hogy Keresztes Nád Gergely mit fog most csinálni, de nem kellett sokáig találgatni. Egy nagy kocsmai duhajkodás után Nád Gergely kimondotta a döbbenetes szót: lehorodom a földemről a keresztet. Este csak éppen hogy hazament és ledőlt egy kicsit pihenni a tornácban. Ahogy elcsendesegett a falu, ásót vett magához és elindult a külső dűlő felé. Egy kicsit megdobogott a szíve, amikor a keresztet közeledett, de erőt vett magán és az éjszaka csöndjében ádáz dühösséggel kezdte ásni a földet a kereszt körül. Amikor jó ásonyomot haladt a puha földben, átölelte a ke-

reszt táját és próbálta megingatni, megmozgatni. Előbb csak lassan, óvatosan, kimért mozdulatokkal, majd egyre vadabb rángatózással. S a kereszt engedett. Az egyébként ép törzs a földben elkorhadt s egyetlen recsenéssel kidőlt. Ha valaki a közelben lett volna, hallotta volna Keresztes Nád Gergely állati ordítását és azután elhaló keserves nyögését. A kereszt nehéz törzse ráborult és maga alá temette. Jól megüthette, mert rövidesen teljesen elhalált a nyöszörgése is és Keresztes Nád Gergely eszméletlenül hevert a hűvös, nedves márciusi földön a kidőntött kereszt alatt...

Kora reggel találtak rá és vitték haza szekéren. Az egész falu csak azt beszélte, hogy Nád Gergelyt meg büntette az Isten. Kezet emelt a szent keresztre és csunyan meglakolt érte. Csak a plébánosnak volt más véleménye. Szerinte Keresztes Nád Gergely nem lakott, hanem meggyógyult. El is látogatott hozzá többször is betegeskedése alatt — mert jól megütötte és alaposan áthütötte magát — azonban alig tudta szóra bírni. Csak nyöszörgött és morgott. Még azt is megtette, hogy a tal felé fordult, amikor „Dicsértéssel” fö-

Keresztetűző nép vagyunk

Irta: Molnár János apátkanonok

A keleti hámezőkről tábori lapot hozott a posta. A tábori lapok minden bérde drága kincs azok számára, akik komolyan mérlegelik az eseményeket, amelyeknek tüzeiben sietve a mai magyar élet. A tábori lapoknak ezekből a betűiből villan felénk az a hősiesség, amely történelmet rajzol és ad biztatást még azoknak is, akik törékenyebb lélekkel szippantják magukba a magyar reményt. Csak annak nem lehet jövője, aki elveszi a reményt. És a reménytelen nemzet nem is érdemel több életet. A reménytelenségbe pedig a nemzeti lelket a hivatásérzet lecsökkenése dobja. Elhivatottságunk a Kárpátok medencéjében gondviselészerű célkitűzés, védőfalat adni minden olyan áramlattal szemben, amely elnyeléssel fenyegeti a kereszténységnek életbe zsendült vetéseit. Ezt a célkitűzést ezeréves meghaladó küzdelmeiből eléggé mélyen lelkébe véste az igaz magyar s a nemzeti erőt hordó közösségből tragikus kiesést jelentene minden olyan lélek, amely ezt a célkitűzést már nem érzi magában.

A magyar lelkiségnek történelmi emelkedettségét mindenkor az biztosította, hogy megérteti tudta az elhivatottság idejének szavát és ekkor lelkének egész erejével állott küzdelembe, ott, ahol az élet nagy kérdései forognak kockán. „Itt éljük a lélek nagy értékeit — hozza elém a történelmi megállapítást a zöldszínű kis tábori lap — mert a sötét háttérben világít a magyar katona Jézus-szeretete, amikor még sapkájára is érmet és keresztet tűz nemzeti szalagon.”

Golgotájáró nemzet vagyunk. Kereszt nélkül nincs Golgota. És ebben a golgotajárásban tüzte és tüzi ki a magyar lelkiség ott a keresztet, ahol iparkodása életet teremt, ahol életirama ütembe szökik, ahol harmonikus melegségbe hoz sokszor szét-esniakaró törekvéseket, ahol bátran

akarja vivni az élet harcát és ahol csak vitézséggel jelenhetik meg a küzdelem porondján.

Megindul ez a lelkiség és teremt hazát. És Európa földjén Szent István letüzi az új hazában a keresztet. És ez a drága magyar kéz úgy világítja be a kereszt fényével a magyar utat, hogy évszázadokra biztosítsa a fennmaradást és a biztos járást azon a talajon, amelyen annyi nép súlyvedt el a történelmi idők folyamán. Áldott a kéz, amely magyar bátorsággal kardot forgatni tud s ugyanakkor a minden bátorság jelét, a keresztet, a haza szent földjén rögzíteni is képes volt.

És a második ezredév hajnalán ez új magyar élet nyitányát megteremtett országgyarapító nagy Urunk, vitéz nagybányai Horthy Miklós azzal bocsátja drága magyar fiait a kelet vése ellen, hogy ahol járnak kettős keresztrel jelezzék utjukat, mert ez a magyarság nem kényszerzubbonyt, nem elnyomást, nem szabadságtiprást és átkos zsarnokságot vis, hanem életet, amelyet magától az élet forrásától szerzett. Az új magyar életbe lendíti bele a történelmi távlatokat egybefogó kormányzó erő azt a csodálatos lelkiséget, amelynek nemzeti csüggettségén, országromokon és kegyetlen megcsonkításágon át felséges multjából nagy elhivatottságot kell magával hozni, hogy lábainak nyomán kálváriás vérhullatások mellett tüzte a keresztet, multjának becsületét, küzdelmes jelenének erejét és jövőjének egyetlen zálogát. És Horthy Miklós katonája a poklok tüzeiben csakója díszeként hordja a keresztet és a harci sipka vitéz tulajdonosa a magyar történelem nemes büszkeségével hozza sipkáján haza a nemzeti szalagos keresztet, amelyből bátor munkájához annyi erőt merített.

Keresztet tüzdél ki utján a magyar. És nem tagadhatja meg magyar voltát drága hazám fiatalsága ott az orosz

hámezőkön, midőn becsüli a keresztet. Jaj volna annak a nemzetnek, amelynek harcos ifjúsága kiesnék a történelmi feladatok teljesítésének a kötelezettségéből éppen a harcok tüzeiben és gyáva meghunyászkodással. Annak életstílusától szakadna el, aki igaz emberhez méltó bátorsággal emelte magasra golgotás keresztjét. Ha a kereszt van az élen, akkor éléd a nemzeti remény. A rettenetes küzdelemben sutbadobott kereszt eltépne minden szálát, amely továbbfonhatná a történelmi jövőt. Horthy Miklós keresztves vitézei szeretünk és mindenről többre becsülünk benneteket, mert a nagy Vitéz által megnyitott új magyar életnek vagytok bátor harcosai.

Solferinónál 1859-ben negyvenézer ember maradt a habctéren. Az ember-szeretet önfeláldozó munkáját végezve, egy svájci orvos néhány ápolónóval halálhőrgések közt járja a harcot és nyújt vigasztalást a haldoklóknak. Biztatja a magyar katonát is,

Kitart a magyarság és a magyar haza mellett a magyarországi németység

Évi közgyűlést tartott a Volksbund

Budapestről jelentik: A Magyarországi Németek Szövetsége, a Volksbund a Nemzeti Csarnokban évi közgyűlést tartott. A közgyűlésen megjelent Dietrich von Jagow német követ, Tasnády Nagy András, a képviselőház elnöke, Bély Lajos altábornagy a honvédelmi miniszter képviselőjében és sokan mások.

A nagygyűlést Goldschmidt dr nyitotta meg. Felolvasta azokat a hódoló táviratokat, amelyeket a közgyűlés a

hogy még haza kerül. És a drága magyar kéz a zubbony alá nyúl s a mellből kibuggyanó véreből az orvos fehér köpenyére vörös keresztet rajzolt, hogy meghal. Az orvos elgondolkozva nézi, hogy ez emberszeretetet hordó kórházi lobogó minden nemzetnél más és más. És ez az ember olyan nyelven beszél, amelyet mindenki megért. És lett ezután vöröskereszt fehéralapon annak a munkának dicső jelvénye, amelyet az emberszeretet végez a vérzivatarok idején. Krisztus keresztje a magyar lelkiségen át gyógy a szenvedést enyhítők zászlóján. A szenvedő világot hozza egy-ségbe a kereszt alatt a magyar katona utolsó üzenete.

Keresztetűző nép vagyunk. Magyarságunk legmélyén hordjuk magunkban ezt az erőt. S az utolsó meglöbbanása a magyar életnek a kereszt-tűzés. „mert a sötét háttérben világít a magyar katona Jézus-szeretete, amikor még sapkájára is keresztet tűz nemzeti szalagon”. Történelmet ír a zöldszínű tábori lap susogja felén a fagyasztó orosz hámezőkről a reményes gondolatot. És akadna bár bár kéz, amely drága honvédeink sipkájáról leszakítani merné az országgyarapító nagy Vitéz diadalmas harci jelvényét, a keresztet?

Kormányzóknak és Kállay Miklós miniszterelnöknek küldött. — Utána Schönborn Béla, a Volksbund szervezési osztályának vezetője közölte, hogy a Volksbund mint nemzetiszocialista szervezet nem ismeri a választást, következésképpen dr. Basch Ferenc vezeti a hazai német népcsoportot továbbra is.

Most dr. Basch tartotta az ünnepi beszédet. Vácolta, hogy a hazai németiség örömmel állt azok sorába, akik élet-halál küzdelemben Európa új rendjét kimunkálják. A hazai németiség büszke fiaira, akik aktív résztvevői és harcosai lehetnek ennek a harenak. A továbbiak során hangsúlyozta, hogy a Volksbundnak gondja lesz minden német hadiárvara. Végül közölte, hogy a magyarországi németek asszonysszervezete eddig több mint 500.000 kilogramm csomagot küldött a front magyar és német katonáinak. Dr. Basch beszédét azzal fejezte be, hogy a magyarországi németiség a jövőben is kitart a magyarság és a magyar haza mellett.

Dr. Hlatky Endre főispán részt vesz a MÉP szerdai pártnapján

Nagyvárad. Saját tud. Szerda este 7 órakor a MÉP nagyváradai törvényhatósági tagozata dr. Hlatky Endre főispán elnökletével értekezletet tart, melyre a párttagokat ezton is meghívja az elnökség. A pártnap iránt városzerte nagy az érdeklődés, mert ezen a napon fog megtörténni a nagyváradai vezetőség jelölése.

szönött be hozzá.

A kildöntött kereszt a plébánia udvarára került. Nád Gergely nem is mert érdeklődni utána. De a faluban senki sem engedte volna, hogy hozzá vigyék. A versengés pedig megindult a faluban, hogy kinek a földjén állítsák fel az új keresztet, mert anélkül nem maradhat a határ. A keresztet csak szaporítani szabad, megfogatkozásába nem nyugodhatott volna bele a falu. Keresztes Nád Gergelyről szó sem lehetett. Véglegesen a plébános döntött és Tóth Péteréket érte a nagy kitüntetés. Tóth Péter ki akart tenni magáért és kökeresztet hozatott a városból. A falu már akkor is csodájára járt, amikor felállították. Akáccokat is ültettek a takaros kerítés négy sarkára. A keresztlen függő Megváltó alakja pedig aranyosra volt. Nem volt büszkébb ember Tóth Péterrel a faluban.

S aztán eljött a szentelés napja. Verőfényes nyári napon, vasárnap reggel vonult ki a falu körmenetben a szép, új kereszthez. A körmenet éppen Keresztes Nád Gergelyék háza előtt haladt el nagy éneklés közepette. Nád Gergely még mindig az ágyat nyomta, de az énekre felkény-köll s bár tudja, mi történik — hi-

szén féltüllel mindig összelopkodta a szót — mégis megkérdezte feleségét: — Mit akar a népség a határban?

S aztán megtudta, felesége jó hangosan odamondta neki, hogy Tóth Péterék új kökeresztjét szentelik meg. Igen, jól odamondta neki a felesége. Kildöntte szíve keserűségét, mert neki is viselnie kellett a térfére nehezede bün súlyát. Pedig Nád Gergely sem volt már a régi. A rázuhant kereszt nagyobb ütött lelke berögződött kapuján, mint öregedő testén. Az orvos is valami olyastét mondott, hogy belső szü emészté, az nem engedi gyógyulni. Bánta ő már szörnyen az egészet. Sőt még azt is átgondolta sokszor, hogyan megy el a plébánoshoz és hogyan adja elő neki bündánó tervét. De amikor a plébános eljött, torkán akadt a kigondolt szó és felülkerelkedett a régi, a keresztidöntő Nád Gergely. A körmenet azonban véglegesen kijózanította. Behívta az asszonyt és elmondta neki főpróbaképpen a tervét. Hogy ő elhívja a plébánost és meggyónja bünét. Mert nem olyan Istenől elrugaszkodott ember, mint ő, mint ahogy azt gondolják. S a felesége boldogan bólgatott hozzá. Persze az ital vette el az eszt. Lehet-e más-

képpen, mint italos fővel a keresztet kezelt emelni? Aztán jóvá akarja tenni ő a hibáját is. Keresztet állít a négy akác közé, kökeresztet. Nagyobbat, szebbet, mint a Tóth Péteré. Kerítést is plántál köréje, vashól. A Megváltó szent testét bearyoztatja, a kerítést meg ezüstszinűre festeti. Az lesz majd a szentelés! Az lesz majd körmenet! Mert az nem Tóth Péteré, hanem Keresztes Nád Gergely lesz. Különbönd had' legyen keresztie Tóth Péternek is. Annál jobb, minél több van a határban. Keresztesnek úgy is csak őt lojják hívni nundenütt.

S az asszony rábólintott: igen, most lettél csak igazán „kereszties”, te Gergely!

S minden úgy történt, ahogy a be- teggyon kigondolta. Keresztes Nád Gergely pedig kétszeres büszkeséggel viseli „nemes” előnevét. A kildöntött kereszt is szép helyre került. Misztisziós kereszt lett a templomba. Nem is sokat javítottak, gyalultak rajta. Így inkább példaadás és tanulság a falu számára. Mert mindenki azt olvassa le róla: Ne nyulj a kereszthez, mert szent jel, Isten áldó, figyelmeztető jobbja a földön!

A város egyheti népmozsalm

SZÜLETÉS. Réz István m. kir. csendőrmester fia László. Halász István m. kir. munkás fia Ferenc. Mószáros Lajos kocsis leánya Margit. Mátyás m. kir. h. őrmester fia Mátyás. Felföldi Sándor napszámos leánya Ilona. Fitz Szücs Lajos kovács fia József. Teoran József kereskedő leánya Anna. Szatai Rezső postaaltiszt fia Rezső. Szendrei Károly kisbirtokos leánya Julianna. Kranitz Kálmán fogházor fia Lajos. Kiss Tamás ref. lelkész leánya Katalin. Kormos János villanyszerelő segéd leánya Éva. Schwartz Béla utazó fia György. Deleán Flórián napszámos fia Péter. Csekő Elemér szőnyegszövő leánya Katalin. Dr. Ferencsik Sándor kir. közjegyző leánya Zsuzsanna. Stern Naftali hitoktató fia Béla. Adler Saje szabósegéd fia Miklós. Szabó Sándor eszmadiaség leánya Mária. Varga Lajos lakatosmester fia István. Katz Dezső magántisztviselő leánya Mária. Simon Simon kovácssegéd leánya Erika. Görög János városi gazd. intéző leánya Ágota. Smekc Mózse napszámos fia Ernő. L. Imre kántor fia Salamon. Károlyi Traján pénzbeszédő leánya Katalin. Bezán Péter cipészsegéd leánya Irén. Szücs Lajos fodrászsegéd fia Lajos. Kiss Béla napszámos leánya Irén. Fisch Ignác fehérneműkészítő leánya Renáta.

HÁZASSÁG. Kozma József cipészsegéd és Ozsváth Erzsébet. Keller Imre repülőgépmotorszerelősegéd és Zák Erzsébet. Benczik Imre fm. napszámos és Czeglédi Julianna. Kneznik Károly MÁV autószerelő és Retek Róza. Szentiványi Lajos gépész-kovácssegéd és Biró Zsuzsanna. Tóth Gyula lakatossegéd és Bakó Róza. Hegedűs József mintasztatolosság és Szilágyi Róza. Jurácsik Matyás hangszerkészítő és Nyegurán Flóra. K. Fodor András fm. napszámos és Fodor Erzsébet. Flóra Sándor péksegéd és Kovács Vilma. Abrám Antal horbélysegéd és Guj Ilona. Szalay Tibor magántisztviselő és Oláh Ilona. Sebestyén József gépkocsivezető és Fodor Eszter.

HALALOZÁS. Dacsinecz Mihály 64 éves. Putkán Mihály 81 éves. Özv. Lunkás Lászlóné Lakatos Márta 66 éves. Blau József 65 éves. Dávid András 72 éves. Rottenberg Mayer 72 éves. Róth József 57 éves. Özv. Szücs Zsigmondné Szodoray Krisztina 59 éves. Adomány Irén 11 éves. Braun Mária 3 éves. Váradi Ilona 14 éves. Fazekas Gyula 6 hónapos. Szücs Sándor 85 éves. Petrás Péter 21 éves. Bézi Lajos 44 éves. Adler Miklós 16 éves. Scherer Rezső 42 éves. Paragó Antal másfélhónapos. Reich Ignác Pollák Szabina 60 éves. Vas Gézáné Lukács Julianna 74 éves. Tóth Béla 72 éves. Schillinger Andor 47 éves. Haratek Erzsébet 20 éves. Kosztin Gábor 16 éves. Özv. Virágh Ferencné Samasi Mária 76 éves. Nagy István 44 éves. Kohn Sarolta 38 éves. Gréger Dezső 50 éves. Visontay Elek 91 éves. Özv. Papp Mihályné Debreczeni Julianna 71 éves. Opre József 55 éves. Ponycska Mária 30 éves. Jakabovits Elek 60 éves.

Kávéházakban és vendéglőkben kerjétek a **MAGYAR LAPOK**-at.

Vetőmagárpát lehet igényelni

Nagyvárad thj. város polgármesteri hivatala Ad 4063—1943—III, szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Ertesítem az érdekelt gazdaközönseget, hogy akik megfelelő minőségű vetőmagárpával nem rendelkeznek, jelentkezzenek február 17. és 18-án a gazdasági ügyosztályon (városháza, II. em. 26. sz.) a hivatalos órák alatt.

A miniszterium által juttatandó tavaszi árpavetőmag ellenében minden igénylő gazda ugyanannyi mennyiségű szokványárpát köteles a Futurához vagy Hombárhoz beszállítani, mert jelentkezése csak az esetben fogadható el, ha a beszállításról szóló elismervényt át tudja adni. Akik gabonalapjuk szerint a beszállításhoz szükséges tavaszárpa nem rendelkeznek, azok is igényelhetnek ezen akció során tavaszárpa vetőma-

got. Ezen körülményt azonban a közéleti hivatal által kiállított igazolvánnyal tartoznak igazolni.

Tehát csak azok igényelhetnek ezen akció során árpavetőmagot, akik az előzőleg beszállított árpáról szóló elismervényt át tudják adni, vagy amennyiben árpája egyáltalában nem volt, a Közéleti Hivatal által kiállított igazolványt beadja. Az igénylés alkalmával a vetőmag árpa ára készpénzben kifizetendő métermázsánként 27 pengő. Vasuti fuvardíj és egyéb mellékköltségek a vetőmag árán felül a vetőmagot igénylő gazdákat terheli.

Aki fenti határidőben nem jelentkezik, később jelentkezés figyelembevéve nem lesz.

Nagyvárad, 1943. február 16.

Klemens Rezső s. k.,
gazdasági tanácsnok.

Amiket Jókai „rádióénekes” volt

Érdekes visszaemlékezés a Telefon Hirmondó aranykorára

A Pestben olvassuk: Hétfőn, február 15-én a kései világhódító utód: a rádió, egy teljes napi műsort szentelt annak, hogy ünnepelje előregedett magyar elődjét: a *Telefon Hirmondót*, vagy aminek félszázaddal ezelőtt, születése idején neveztük őt: a *Beszélő Ujságot*. Vagy talán nem is ezt a csodálatos, de napjainkban szinte már „meg se kottyano” remek magyar találmányt, hanem annak feltalálóját, *Edison* egykori zeniális magyar munkatársát: *ditrói Puskás Tivadart*, akinek a *ragyogó elméje és két keze munkája ajándékozott meg bennünket a Telefon Hirmondóval*.

Jellemző magyar tünet, hogy — emiatt és a napokban föllapozván egy-néhány tudományos munkát — olyan meglehetősen vasok kötet is a kezembe akadt, amely jó sokat beszél magáról a *Telefon Hirmondóról*, de — *Puskás Tivadar* nevét meg sem említi...

Nem tesz semmit — gondolom! Hiszen azért vagyunk még egy-néhányon

a régi világ élő tanúi, akik emlékezünk sok mindenre, mi közelebb hozza a mához ezt a valóban páratlan csodát. A fentérintett és a *Telefon Hirmondóról* meg *Puskás Tivadarról* megemlékező hétfői rádiós műsor keretében kitűnő és kedves kartáram. *Magyar Elek*, — akivel hej... üde ifjú korunkban együtt működtem a „*Beszélő Ujság*”-nál — ő mint ifjú, agilis, választékosan elegáns, képviselőházi és sporttudósító, jómagam mint a *Telefon Hirmondó* legelső hangversenyrendezője. — szóval *Magyar Elek* február 15-én délután 3.55 perccel kezdettel apróra elmondta a *Puskás Tivadarral* való sűrű találkozásait, én pedig édes emlékeim között kutatva, ehelyett idézek fel egy-néhány *Telefon Hirmondóbeli* eseményt. Talán kis semmiségeket, amelyek azonban az azóta elmúlt félszázadnyi idő távlatában megszépülve, hadd éledjenek fel és andalítsák talán gyönyörködtesék is a kedves olvasót.

Első tejeszkedések

Szegény *Puskás Tivadar* maga, csodás, „*transzmitteres*” (így hívtuk akkor a mai mikrofont), duplatölcséres, hallgatókagylós *Telefon Hirmondójának* virágzása idejére már az igazak álmát aludta, hiszen az üzem 1893 februárjában a Magyar-utca egy szerény kis lakásában történt megindulása után egy hónappal már elköltözött az élők sorából. A *Beszélő Ujság* tehát elkerült hamarosan az Erzsébet-körútra, majd rövidesen a Kerepesi- (most Rákóczi-) út 22. számú házba, ahol már egy jóval nagyobb harmadikemeleti „lakást” foglalt el a *Telefon Hirmondó* szerkesztősége, művészeti és műszaki osztálya. Az elsőnek a poétalelkű *Virágh Béla*, az utóbbinak *Szvetits Emil* mérnök, míg a közbülelőnek csekélységem volt a vezetője.

Hogy csak a nevezetesebb dolgokból közzétek egy kis bokrértára valót, hadd jegyezzem föl, hogy ennek a kerepesi-úti hajléknak már a *négyszögletes „konyhája”* volt a mi stúdiónk, persze derékig körülsempézve, benne egy szál zongorával, egy kis harmóniummal, né-

török, ezakad, ezt beadjuk a *Telefon Hirmondó* hallgatóinak!

Beállítottam hát a költőfejedelem Bajza-utcai, könyvekkel, dísz tárgyakkal zsúfolt, tündéri otthonába. Elöttem ragyog a szökékből őszbecsavarodó gyönyörű feje, körszakállasan, picit félrebillentve, kék szeme rám mosolyog és miközben kezeivel huzigálja a dereka körül hálókötőse zsinórját, már kérdi is:

— Hát mi kéne, ha vóna, kedves öcsém?

— A dalokért jöttem, méltóságos uram, — mondom — és boldog volnék, ha a *Telefon Hirmondóban* énekelné méltóságod. Legalább ötszázán hallgatnák áhítattal... (Ennyi előfizetője volt a *Hirmondónak* az első évtizedében.)

— Hát hogy csináljuk? — hallom boldogan a sikerrel biztató kérdést.

— Méltóságod énekel, most, itt nekem, én lekottázom és ha megtisztel bennünket, lesz miből zongorán kísér-nők...

— No nem bánom, — mondja és miközben Jókai íróasztalához ülök és ezedem elő a kottapapírokat, ceruzát, majd megadom neki a hangot a velem volt ársípon. *Jókai odamegy az ajtóhoz, belülről kettőnkre zárja, egyet-kettőt kőszőrül a torkán, majd visszajön és egymásután énekel, szükség szerint, ahogy megkértem rá, meg-megállva, a következő három régi dalt: 1. „A kis Babet” címűt, amely így kezdődik:*

*Én magyar leány vagyok,
A nevem Babett...*

2. A „*Tihany nimfájá*”-t, ezzel a szóveggel:

*Óh, Tihanynak riadó leánya
Szállj ki szent hegyed közül...*

És harmadiknak a „*Régi magyar csolnákzó dalt*.”

Ahogy elkészültem, Jókai némi kis gyanakvással szól:

— Hát ezek a fekete pontok, ákombakomok lennének az én nótáim? Hadd hallom őket, — mondja.

Természetesen készséggel és tüstént hűségesen visszaénekeltem a lekottázott dalokat, mire a költőfejedelem megtisztelően letegezett, mondván:

— Na öcsém, ezért a tudományodért irigyellek. A hangversenyen pedig ott leszek pontosan, gyere értem!

Lett is erre nagy izgalom odabenn. Sőt még nagyobb, amikor Jókai arra is megkért, hogy azon a bizonyos hangversenyen léptessem föl a *Budai Színház* egyik akkori fiatal drámai hősnőjét (a költőkirály akkor még menyasszonyát, *Nagy Bellát*), aki majd fölolvasson egy részletet egyik regényéből. Ámde a nagy izgalom bizony alaposan lelohadt, amikor pár nap múlva levelet kaptam Jókaitól; ez állt benne:

Tisztelt Barátom!

A Telefon Hirmondó hangversenyén családi gyászom miatt nem dalolok. Talán majd máskor. Hived: Jókai.

De a fentérintett felolvasására érte mentem és gumirádlínon elhozott Jókait a *Telefon Hirmondóba* — mégis eljött és ott is maradt, amíg a kérdéses műsorszám lepergett.

Ámde ezen a „nem sikerült” műsorszámon kívül volt ám ezer meg ezer páratlan sikerű produkciónk annak a kornak legjava jelességeivel a *Puskás Tivadar Telefon Hirmondóján*. Talán érdemes még följegyezni, hogy abban a meglehetősen külföldieskedő, külföldrajongó korban e sorok írója volt az, aki az *eredeti Rákóczi-nótát* a múzeum homályából kiásva, *legelsőnek szövegeztette meg tárogatón, hogy a Telefon Hirmondó hallgatói a szívükbe zárják. Gyönyörű volt!*

Polgár Géza.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI ORSZÁG-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza

KINEVEZÉSEK A NAGYVÁRADI ÉS SZALONTAI TANÁRI KARBAN.
 A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Hivatalos Lap közli, hogy a vallás- és közoktatásiügyi miniszter **Zsadányi Nagy Árpád** nagyvárad, dr. **Varga Lajosné Molnár Mária** nagyvárad, dr. **Kiss Sándorné Szóts Erzsébet** nagyszalontai helyettes tanárokat rendes tanárokká kinevezte.

Ülést tartott a közüzemek végrehajtó bizottsága. Nagyvárad. Saját tud. Kedden délelőtti ülést tartott a közüzemek végrehajtó bizottsága és foglalkozott az utcai lézoltalmi munkák új kényelmesebb díjmegállapítás és a közüzemeknek az Ősi-telepi majorba való költöztetése ügyével.

CATROUX LEVANTEI FRANCIA FŐBIZTOS KAIRÓBÓL BEIRA FELÉ UTAZOTT. Amsterdam. (MTI.) A NTL jelenti: A brit hírszolgálat kairói jelentése szerint Catroux tábornok, levantei francia főbiztos algiri tartózkodás után szerdán elindult Kairóból Beira felé.

Szunyogh Szabolcs lett a Pénzügyi Bizottság igazgatója. A MÖT jelenti: A Pénzügyi Bizottság Szunyogh Szabolcsot választotta meg igazgatójává.

TÖRÖKORSZÁG ÉS A SZOVJET NEM KÖTNEK ÚJ MEGÁLLAPODÁST. Zürich. (Bud. Tud.) Ankarai jelentés szerint Törökország és a Szovjet között nem jön létre új megállapodás. Csak egy török-szovjet barátsági nyilatkozatot várnak, amely esetlegesen Churchill aláírásához nyilatkozathoz.

Szovjet tábornokokból álló bizottság érkezett Brazíliába. Berlinből jelenti: (MTI) A NTL jelenti: Newyorki hírek szerint egy szovjet tábornokokból álló bizottság Dakaron át a braziliai Natalba érkezett ahonnan tovább utazott az Egyesült Államokba. A bizottságban van Timosenko tábornagy is. Berlini körök véleménye szerint a szovjet bizottság Anália megkerülésével el akarja bírni Roosevelttel, hogy nem akarja előzőleni Európát és fokozott hadianyagszállítást kér.

ROSSZABBODOTT GANDHI EGÉSZSEGI ÁLLAPÓTA. Amsterdam. (MTI.) A NTL jelenti: Mint az angol hírszolgálat jelenti Bombayból, a kiadott orvosi jelentés szerint Gandhi a vasárnapot nyugtalanul töltötte el. Állapota némileg rosszabbodott.

Ellenséges ország szolgálatában álló ügynökök gyilkolták meg Lukov tábornokot. Szófiából jelenti: Lukov tábornokot ellenséges ország szolgálatában álló ügynökök gyilkolták meg. — Lukov volt hadügyminiszter lelki üdvéért: hétfőn gyászmisét mondtak. A gyászmisén megjelent Boris király is. — Az egész bolgár sajtó a felháborodás hangján ír Lukov volt hadügyminiszter meggyilkolásáról. Hangsúlyozták a lapok, hogy a tábornoknak nem voltak ellenségei, ami arra mutat, hogy a bünténynek politikai színezete van és azt külföldiek követték el. Lukov tábornokot a nemzet halottjaként temetik el. A rendőrség erélyesen folytatja a nyomozást.

FELHÍVÁS. Felhívjuk a vas- és fémipari szakosztály kebelébe tartozó lakatoló, bádogos, szerelő, kovács iparosokat, hogy a havi vasanyagszükségletüket haladéktalanul folyó hó 20-ig bejárólag jelentésként be. Együttal felhívjuk tagjaink figyelmét, miután kovács közösen érkezett, hogy annak átvétele végett is irodánkban, Mezei Mihály utca 4. szám alatt jelentkezzenek. Elnökség.

Végző harcoltak a horvátországi partizánok. Zágrábból jelenti: (MTI) Kovacsics horvát propagandaügyi államtitkár rádióbeszédében kijelentette, hogy a jelenlegi partizánharcoltak a partizánbandák végvonaglásának kell tekinteni. A partizánok majdnem mind szerbek. A partizánkormány tiszteltbeli tagjait Sztalint és Churchillt is megválasztották.

KÖZSZEMLÉRE TETTKÉ KI A FÖLDADÓ KIVETÉSI LAJSTROMÁT. Nagyvárad város adóhivatala a következő hírdetményt adta ki: Nagyvárad thj. város adóhivatala tudomására hozza az érdekelteknek, hogy az 1943. évi földadó kivetési lajstrom a birtoknyilvántartó hivatalban (városháza, földszint 20. számú szoba) 1943. február 18-tól március 6-ig közszemlére van kitéve és a hivatalos órák alatt megtekinthető. Nagyvárad, 1943. február 16. *Városi adóhivatal.*

Megégett kunyhójával együtt egy öreg ember. Komlóska község határában egy kunyhóban eldögölt a 65 éves *Bistvei Emanuel*, akit a falu lakosai láttak el élelemmel. A napokban az öreg ember fekvőhelye meggyulladt a közelében égő tüztől, a kunyhó lángalobbant és az öreg szénre égett benne.

Az asszonyok makacs bérekedésénél a régóta bevált, tisztán, természetesen „Perenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — különösen ajánlatos, mert hashajtó határában feltétlenül megbízható és rendkívül enyhe. Kérdezze meg orvosát!

BEZÁRTÁK HORVÁTORSZÁGBAN A TEXTILÜZLETEKET. Zágráb. (MTI) Horvátországban a textilüzletekben január 15-ike óta minden fajta árura eladási tilalom áll fev. A textilüzletek zárva vannak.

Több mint 8 millió pengőt gyűjtöttek eddig a honvédszaladók javára. A Levante Hírközpont közlése szerint a honvédszaladók javára megindított téli gyűjtés eddigi eredménye több mint 8 millió pengő.

ÖSSZEIRJÁK HORVÁTORSZÁGBAN AZ ÖSSZES OROSZ EMIGRÁNSOKAT. Zágráb. (MTI.): Horvátországban összeírják az összes orosz emigránsokat.

Hős halált halt Wolfgang Fischer altábornagy a tuniszi harcokban. Berlinből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Wolfgang Fischer tölgyfalombbal kitüntetett altábornagy február hó 1-én a tuniszi harcokban, mint az egyik páncéloshadosztály parancsnoka a legelső vonalban hősi halált halt.

MÁRCIUS ELSEJÉTŐL TILOS A VADKACSA VADÁSZATA. A MTI. jelenti: A kormány rendelete értelmében a vadkacsa vadászata március elsejétől tilos.

Február 19-én gyűlést tart a felsőház külügyi bizottsága. A MTI jelenti: A felsőház külügyi bizottsága február 19-én ülést tart.

BELVÁROSI mozgó
 Kedden utoljára

SZERELMI VIHAR

Charles Boyerrel

Szerdától:

Borcsa Amerikában

Dajka, Málv Gerő, Gózon Gyula stb.

A film szünetében mindennap az 5-ös és 7:15-ös előadásokon a Royal Revü világhírű akrobatái lépnek fel személyesen

Rendes helyérek!

KORONA Filmszínházban
 Kedden utoljára

Zárt tárgyalás

Szerdától ősbemutató: **Fehér emberek**
 Jávör, Tasnady

Humor kontra Szerelm
 Kádár kontra Kerekes
 Szilassy kontra Tolnay Mály kontra Vaszary a CASINOBAN

ÉHHALÁL FENYEGET HUSZMILLIÓ KINAIT HONAN TARTOMÁNYBAN. Bern. (Bud. Tud.): Csungkingból érkezett jelentés szerint Honan tartomány 27 milliónyi lakosságából húszmilliót az éhhalál fenyeget.
Hetenként két hadosztályt akarnak felállítani az Egyesült Államokban. Bernből jelenti: (B. T.) Washingtoni értesülés szerint az Egyesült Államokban hetenként mintegy két hadosztályt akarnak felállítani, mert csak ezzel az útmelvel érhetik el a mult világháboruban besorozott katonák létszámát.
GYÖR 200 ÉVE LETT SZABADKIRÁLYI VÁROSSÁ. Győr. (MTI.): Győr várossa március 6-án ünnepli meg annak 200 éves évfordulóját, hogy Mária Terézia szabadkirályi várossá emelte.

Ujabb sebesültek érkeztek Nagyváradra
 Nagyvárad. Saját tud. Kedden délelőtti 1 óra után újabb kórházvonat futott be Nagyváradra, amelyen sebesültek érkeztek városunkba. A kórházvonatot vitéz *Kisóczy Kálmán* Imre vezérőrnagy és vitéz *Akosfy Barna* alezredes fogadták. A sebesültek beszállítására a katonai Vörös Kereszt szállítókoscsijai vontak ki. A könnyebb sebesültek szállító gépkocsikon tették meg az utat az állomástól a kórházig.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Acó Tibor.** Széchenyi tér 6.
 órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása

11.3 millió dinár gyűlt össze a szerb téli segélyakció keretében. Belgrádból jelenti: (MTI) A szerb téli segélyakció keretében 11.3 millió dinár gyűlt össze.

MEGKEZDŐDÖTT A KÖZIGAZGATÁSI TISZTVISÉLŐK IGAZOLÁSI ELJÁRÁSA. Nagyvárad. A közigazgatási tisztviselők véglegesítése ügyében megérkeztek a belügyminisztérium rendelkezései, amelyek szerint a tisztviselőknek igazolniuk kell képességüket, származásukat és egyéb adatokat. A kérdőveket kiosztották, amelyek alapján majd a főispán és a polgármester megtezi előterjesztéseit. Erre vonatkozólag a polgármester tegnap tárgyalásokat folytatott Gyapay helyettes polgármesterrel és *Borbély* főjegyzővel.

AZ OSZTÁLYSORSJÁTEK mai húzásán huszezer pengőt nyert a 80.535. tizezer pengőt 5616. ötezer pengőt 12280. 66475. 73526. 82889. négyezer pengőt 58.197. háromezer pengőt: 5129. 74851. 90264. kétezer pengőt: 1437. 6428. 18402. 87175. 88774 számú sorsjegy. (Felelősség nélkül.)

A biharszentandrásai gyűjtés résztvevői
 A Magyar Lapok hétfői számában tudósítás jelent meg arról, hogy Bihar-szentandrás községben gyűjtést rendeztek a Nagyváradon épült sebesültek számára. Mint utólagosan értesültünk, a ruhaneműek gyűjtését *Zimányi Gyula* jegyző neje a nagyváradai Vöröskereszt megbízásából és a főszozgabiroóság engedélyével önkéntesen végezte leánya, *Letsch Ilona* községi tisztviselőné segítségével, az élelmiszereket pedig *Zimányi Gyula* jegyző utasítására és megbízásából *Dörner Miklós* községi pénztárnok lakására hordta össze a község lakossága. Az összegyűjtött ruhaneműket, használati tárgyskat és élelmiszereket községi szekerek hozták be díjtalanul és azokat *Zimányi Gyuláné*, illetve *Dörner Miklós* személyesen adta át a Vörös Kereszt helybeli irodájának és a hadikórház gazdasági hivatalának.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

Szolgáltatás gyógszertárak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógszertár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógszertár, Mussolini-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-31.

MÁTYÁS KIRALY gyógszertár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SEBANTAL gyógszertár, Garliczy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombattal reggelig tart.

Mi újság a piacon?

Gyümölcsfélék: (közepes felh.)

1 kgr. alma 1.40—2.40—3.20, narancs 4—6, citrom drb. 0.30—0.40, körte 2—2.40, gesztenye 2.60—3.20 pengő kilonként.

Zöldségfélék: (közepes felhozatal)

1 kgr. répa 30—40, hagyma 32, cékla 20—30, 1 drb. káposzta 40—80, vörös káposzta 50—60, olasz 40—90, 1 kgr. petrezselyem 34—46, 1 drb. karalábé 14—50, kgr 40, zeller drb. 10—30, retek 6—20, kgr. 70 fillér, 1 kgr. spenót 2—2.24 pengő, 1 drb. moroma 6—20 fillér.

Élelőlatok: (közepes felhozatal)

Szarvasmarha vágó kgr. 1.20—1.40, 1 drb. fejős tehén 600—1200, szopós borjú kgr. 1.60—1.70, kismalac párja 55—70, igásló 300—900, parádés ló 900—1400 pengő.

Tejtermékek: (gyenge felhozatal)

1 liter tej 0.40, vaj 6.80—7.70, juhtúró 3.40—4.10, tehéntúró 1.25—1.35, tejfel 1.50—1.70, sajt 3—3.40 pengő kilonként.

Kenyér:

1 kgr. egységes kenyér 42 fillér. Szárnyasok: (gyenge felhozatal.) Csirke kgr. 4.60, hizott liba 4.90, sovány liba 4.90, tyúk 4.—, hizott ruca 4.70, sovány ruca 4.70, tojás 0.20—0.24, kgr. 3.90—4.10 pengő.

Húsarak:

Marhahús 3.70, növendékmarha 3.70, juhhús 2.40, bányahús 2.40, bivalyhús 3.30, zsír 3.80 pengő kgr.

Haljék: (közepes felhozatal)

Ponty 3.80—4, csuka 3.20—3.50, köröshal 1.20—2 pengő kgr.

RÁDIÓ

SZERDA, FEBRUÁR 17.
Budapest I.

5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 A Folyamérők szalonzenekara.
11.15 Szomolányi János énekel.
11.40 Nyáry Andor elbeszélése.
12.10 Budapesti honvéd őrszázalaj fuvozenekara.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.
14.00 Veress Károly cigányzenekara.
15.15 A rádiózenekar műsorából.
16.00 Salý Géza beszélget Hamary Dániellel a magyar báránýbórnemességéről.
17.00 Táncczene.
17.30 Berlini Filharmonikusok.
18.00 Honvédműsor.
19.05 Kékes Irén és Szántó Gyula énekel, kísér Sárai Elemér cigányzenekara.
22.10 A rádiózenekar műsorából.
23.00 Szimfóniák.

Budapest II.

17.00 Mikképpen készül a növényi zsír?
17.15 Az Országos Liszt Ferenc Társaság zenedélutánjának közvetítése.
19.00 Olasz nyelvtanítás.

Kilenc város részvételével rendezik meg a Hegedüs Emlékversenyt

Összeállították a versenyben induló nagyváradai csapatot

A Nagyváradai Sport Egylet, mint minden évben, e hó 21-én is megrendezi a Hegedüs-émlékversenyt. A Hegedüs-émlékversenyt Hegedüs Imre, az N. S. E. örökös kardvívóbajnokának 25 éves jubileuma alkalmával 1937-ben írták ki először. Az örökös vándordíj, mely egy 70 cm. magas művészi kivitelű bronzvívót ábrázol, Szabó József szobrászművész alkotása.

HEGEDÜS IMRE
AZ N. S. E. ÖRÖKÖS-KARDVÍVÓ BAJNOKA
25 ÉVES JUBILEUMÁRA ALAPÍTOTT ÖRÖKÖS VÁNDORDÍJ

Bozsák Mihály összeállításában fog részt venni a versenyen.

A verseny színhelye a Szt. László gimnázium ideiglenes tornaterme (Szilágyi Dezse u. és Iványi Ödön-u. sarok, kiskapu bejárat).

A nívós és magas színvonalúnak ígérkező verseny vasárnap reggel 9 óráig — mikor is a selejtezők kezdődnek — este 8 óráig tart. Döntő délután 5 órai kezdettel.

Férfi ruhákat, használtakat használatuk utoljára legjobban árón vehet, eladhat **MOLNÁR** Békéscsaba, Rákóczi-utca 1. (udvarban). Hívásra házhoz jövök.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:
Ma este: Esküvő filléres helyárrakkal

Ma, kedden este filléres helyárrakkal Edourd Bourdet nagyszerű színjátéka az *Esküvő* van a színház műsorán Hotty Éva felléptével.

Nótás kapitány, Farkas Imre legszébb operettje szerdán este *olcsó helyárrakkal* kerül színre.

Csütörtökön délután negyed 4 órai kezdettel *egységes filléres helyárrakkal* „Debrecebe kéne menni” című vídám, kacagató operett van műsoron. Minden földszinti jegy 90 fillér, erkély és zártzék 60 fillér, páholy 4 pengő.

Bucsukeringő, Strausz híres nagyoperettje munkáselemlőadás keretében csütörtökön este kerül színre.

Éva, Lehár Ferenc gyönyörű muzsikájú nagyoperettje pénteken este kerül felújításra premier-bérlet keretében, Daniss Győző rendezésében. Főszereplők: Jurik Julesi, Márffy Vera, Benkő Béla, Pákozdy Ferenc, Mikes Béla. Gyönyörű kiállítás. Szombaton este Á-bérlet, vasárnap délután és este rendes helyárrakkal, bérletszínhelyben.

Szombaton délután filléres helyárrakkal az idény legnagyobb színpadi

sikere a „Bolond Ásvayné” kerül színre huszonhatodszor az idényben.

Hétfőn és kedden este a *kolozsvári Nemzeti színház operai tagozata* vendégszerepel a színházban. Hétfőn este fél 7 órakor a *Sevillai borbély*. Endre Béla vezényletével, kedden este a *Pillangó kirasszony*, Vaszy Viktor főzencigazgató vezényletével kerül színre. Felemelt helyárrak. A m. t. bérlőközönség helyeit szerdán 1 óráig tartja fenn a színházi pénztár ezekre az előadásokra.

HETI MŰSOR:

Kedden este: Esküvő.

Szerdán este: Nótás kapitány.

Csütörtökön délután: Debrecebe kéne menni. (Egységes filléres helyárrak.)

Csütörtökön este: Bucsukeringő.

Pénteken este: Éva. — Premier-bérlet.

Szombaton d. u.: Bolond Ásvayné

Szombaton este: Éva. — Á-bérlet

Vasárnap délután és este: Éva.

1838 pengő tiszt'a jovedelme volt a honvédestnek

Nagyvárad. Saját tud. A szombat esti és vasárnap délelőtt Honvédest tiszt'a bevételé 1838 pengőt tesz ki. Ezt az összeget a nagyváradai és biharmegyei hadigondozottak javára fordítják és a rendezőség már át is adta dr. Hlatky Endrénének és dr. Cziffra Kálmánnak, mint a fenti szervezetek vezetőinek.

Az előadások alkalmával 121.40 pengő felül fizetés folyt be. A Magyar Megújulás Pártja 30 pengőt, dr. Demetrovits Elek bankigazgató 20 pengőt, vitéz Somogyi István 21 pengőt, ifjabb Pénzes Lajos 8.40 pengőt fizetett felül a nemes cél érdekében. A büffében talált 50 pengő, miután annak tulajdonosa nem jelentkezett, szintén az akció javára fordították.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ekezerész, Rákóczi-ut 3. 356

Aranyat, ezüstöt, briliánsot vásárol Tarján orás-ékeszerész, Rákóczi-ut 8. 185

Eladók regények. Dr. Baditz, Miskolc. 611

Jókarban lévő összecsukszó vasagyt megvételre keresek. Kovács főszerezület, Mussolini-tér 10. 263

Keresünk megvételre használt, de jókarban lévő egy-kétlovas kocsi (húzó). Ajánlatokat Vegyi és Élelmiszeripari r. t.-hoz, Anyos Pál-u. 2-6., Telefon 12-31. 280

Ingatlan

Havi 120 pengő életjáradék és 2000 pengő készpénzfizetéssel eladó Sorompó-utcai négylakásos, kitűnő kerben lévő bérház. Jelinek ingatlaniroda, Teleki-utca 2. 275

Állást nyec

17-18 éves ifjak legalább 6 elemivel felvételnek a Dreher-Haggenmacher Nagyváradai Sörgyár varadészőlősi telepén. Jelentkezés 10-12 óra között. 284

Főzni tudó mindenek azonnalra felvétetik. Dr. Rencz kórházi főorvos, Rákóczi-ut 12. III. em. 283

Irodai teendőkhöz jártas keresztény gépirónót felvesz dr. Kovács Árpád ügyvéd, Nyomda-u. 4. Telefon 14-77. Deután 4-6 között. 281

Gépkocsivezetőt keres mentőállomás. Motorszerelők előnyben. 279

Állást keces

4 középiskolát végzett kezdő gépirónót bíró leány állást keres. Cim a 11. adóba. 266

Különféle

ZIPPZAR szakszerű javítása Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5.

Bérbeadó Kolling gőzmalom, növényolajgyár, villamosmű Ermihályfalván. Felvilágosítás Kolling Pál-u. 14. 267

Több részről álló üzemhelyiséget bérbe vagy megvételre keresek. Cimeket a kiadóba. 282

KIADÓTULAJDONOS:

SEBANTAL SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76-és felelőszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.